

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmma Practica Theologiae Mysticae

Gelen, Victor

Coloniae Agrippinae, 1652

Articulus Quartus. De libris tempore, loco, ac corporis situ exercitio
mentali magis accommodis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-9766

statum orationis mentalis ex instituto religioso, aut singulari vocatione (in quocunque tandem statu) determinati sunt, quidnam non animi, ac diligentiae adhibere oporteat, ne tanquam nec frigidi; a nec calidi ex ore Dei euomantur; negligentia mortificationis, & pietatis internae exercitationis omissione prolapsi, ut inter caelestes epulas, tanquam vagi & profugi super terram, fame, & inopia spiritualis solatij, in regione longinqua, pereant. Quapropter *lib* accedens ad seruitutem Dei, sta in iustitia & in timore, & praeparata animam tuam ad tentationem. deprime cor tuum, & sustine, & inclina aurem tuam, & suscipe verba intellectus. Et cum pietas ad omnia utilis, fundamentum sit, & origo in Deo bene solati animi; resolutio, virilique pectore sibi fixum statuatur spiritualis Athleta, illud Psalmistae: *c* Dominus illuminatio mea, & salus mea, quem timebo: Dominus protector vitae meae, a quo trepidabo. Si consistant aduersum me castra, non timebit cor meum; si exurgat aduersum me praellium, in hoc sperabo: quasi diceret; Tu Domine, qui me ad debellandam naturae malitiam per gustum tuae dulcedinis vocasti; esto multum propriae imperfectionis, & modicum tui solatij habeam, ac opus quasi impossibile aggredi videar; attamen in omni difficultatis molestia, tibi me ex toto corde committo, tuaeque Bonitati magis, quam proprijs conatibus innitens, offero memetipsum, & intrans in domum tuam *d*

adorabo ad templum sanctum tuum in timore tuo. Quia vero homo nunquam in eodem statu permanet, ut vel ideo frequenter in spiritu & instrui, & roborari debeat spiritualis Athleta; hinc de varijs auxilijs externis hic consequenter dicemus,

De libris, tempore, loco, ac corporis situ, exercitio mentali magis accommodis.

ARTICVLVS QVARTVS.

DE librorum lectione, & maxime, an huius vel illius praecipua, modus, & ordo, in praxi seruanda sint, nulla potest certa regula assignari; quod enim vni pulchrum, alteri sordidum videtur, & quod hic magni aestimat, ille vilipendit, quodque huic prodest, isti nihil utilitatis confert. Hinc etiam quemlibet praesertim incipientium, & proficientium ad lectionem, & praxin talium librorum remittimus, qui ipsum viuacius ad exercitia mortificationis, virtutis, & deuotionis commouebunt. Verum non tam cardo rei in hoc versatur, ut viles libri legantur, quam ut constet, qua diligentia perlegi debeant, & quamdiu horum lectio auxilium ferat. Et quidem ad diligentiam quod attinet, ea quae in mysticis libris (praesertim quae in hac summa practica,) continentur, non perfunctorie aut frustulatum, aut semel; sed mature consequenter, ac persape, perlegenda erunt. [passio enim e amoris hoc habet; tum quod

a A. 1. oc. 3. *b* Eccl. 2. *c* Psal. 26. *d* Psal. 5. *e* S. Thom. 2. 2. q. 27. a. 2.

quod non subito fiat, sed cum morali quadam duratione;] tum quod ex sua natura insatiabilis sit, & ex quolibet bono, nouum lumen consequatur, bonumque amplius cognitum amare gestiat. pro vt Maria Magdalena Christi Domini amantissima suo exemplo docet. Hæc enim [cum fletet, *a* inclinauit se, & prospexit in monumentum. certe iam monumentum vacuum viderat, iam sublatum Dominum nuntiauerat: quid est quod se iterum inclinat, iterum videre desiderat; sed amanti semel aspexisse non sufficit, quia vis amoris intentionem multiplicat inquisitionis. Quæsiuit ergò prius, & minimè inuenit; perseuerauit, vt quæreret, vnde & contigit, vt inueniret, actumque est, vt desiderium dilata crescerent, & crescentia caperent, quod inuenissent.] Ad durationem verò lectionis spiritualium librorum quod attinet, notandum venit, tres esse differentias eorum, qui circa orationem mentalem versantur; Prima est illorum, qui toto vitæ tempore *b* circa status modi naturaliter operandi, scilicet meditationis, adspirationis, & contemplationis, siue affirmatiui, siue negatiui modi, interiora sua perficiunt; & hi quoque tota vita à varijs piorum librorum lectionibus auxilium capiunt. Secunda est illorum, qui peruersis cupiditatibus victi, *c* amicitia Dei indignos se reddiderunt, & hi sicut maius tormentum non habent, quam vt orationi mentali intersint; sic ne-

que libros de pietate tractantes perficere possunt. Tertia est illorum, qui ad status modi supernaturaliter operandi transeunt, & hi cum ad priuationem rigorosam pertigerint, & priori deuotione fuerint destituti, ita vt illam nullo modo resumere possint; nec tamen videant, quid vterius agendum sit, maius leuamen ex librorum lectione vix haurient, quàm quod legendo ea, quæ statu priuationis habentur, videant, eadem aut similia iam pridem alijs contigisse, & profectui spirituali non tantum non aduersari; sed quam maximè prodesse, imò necessaria esse; vnde etiam successu temporis, præsertim in medio priuationis, omnis lectio, & auditio de mysticis in nauseam conuertentur, quo ad vsque in statu vnionis, sensus, ratio, mens, & consilium restituantur: atque tum, & maximè in statu transformationis, nil tam subtilè ab vllò mysticorum scriptum est, quod non intelligant diuino intelligentiæ radio benignè semper collucente, & expedita praxi, absque librorum lectione, in arcano amore procedant.

Tempus verò matutinum omnium iudicio orationi mentali commodissimum esse; ex eo prouenit, quod corpus per quietem somni magis ab onere ciborum alieniatum, & confortatum, ad omnes actiones communiter sit magis aptum. [post cibum *d* enim impeditur operatio intellectus.] cui accedit ipsum silentium, & ab omni tumultua-

tione

a S. Gregor. homil. 25. in Euang. *b* infra Decif. 9. *c* infra Decif. 5. art. 4. *d* S. Thom. q. 13. de verit. art. 4. c.

trione quies, vt animuni à multis in vnum collectum, ad functiones spirituales commodius possit applicare; atque ita frequenter, dum medium a silentium tenerent omnia, & nox in suo cursu medium iter perageret, omnipotens sermo tuus Domine de regalibus sedibus venit, ac deuotam animam bona cœlestia esurientem consolatur, iuxta illud: *b* Nox illuminatio mea in delictijs meis.

Circa tempus porrò orationis mentalis, hoc cum primis animaduertendum est, nonnullos quasi omne tempus, velle contemplationi impendere, non quod hoc ipsum vtiliter præstare; sed vt sub specie pietatis, ab officijs communitatis, & charitatis proximo exhibendis, sese subducentes, otio, & pigritiæ vacare possint; quod incipientes, & proficientes, vtpotè varijs adhuc defectibus sibimetipsis onerosi, & charitate sufficienter nondum perfusi, familiarè habent, sicut & alias plerasque imperfectiones. & ideò discretè, non autem superfluè, aut excessiuè (vti nonnulli durioris humoris, & in amore diuino sicci, facere solent;) laborare, & charitatis officia ipsos præstare doceant spirituales Magistri. Et certè si vel perfectus, [& qui à Deo ad *c* internum silentium, in diuinamque caliginem vocatus est, semper à charitatis operibus vacare vellet, multum à veritate aberraret:] quid non fiet apud illum, qui subindè tempore orationis mentalis, de Superiorum iussu, aut charitatis lege vtilius labori applicari non vult; sed po-

a Sap. 18. *b* Ps. 138. *c* Taul. Dom. 20. post Trin. ser. 2. d. ibi. *e* Hugo ap. S. Bon. 5. Itin. ar. d. 2. col-

tius interno, obscuro, & tœdio suo fundo inhære? [itaque vbi res *d* postulat, ipsique incumbit, amoris actibus insudabit, idque cum abnegatione sui ipsius, non ex actionis affectu, cum voluptate, & oblectatione sui, (cui tamen vitio per plures subiacere probantur;) sed ex amore purissimo in abstractione, cum vacandi desiderio, seu ad vacandum festinatione. Nam qui actioni abstractus insistit, huic omnia quæ agit, multipliciter obnoxia videntur. Nemo siquidem multipliciter æquè perspectam habet, vt is qui semper in abstractione positus est.]

Locus autem quantum fieri potest, ab omni tumultu, sono, & luce assumatur separatus, vt quantò plus ab externis perceptionibus sensus vacant, tantò profundius ad interiora tendentem, sese recipere sinant. Et huius rei gratia contemplatiui loca deserta, & ab hominum accessu remota, seligere consueverunt, & [Reuelatio *e* diuinorum dicitur occulta, quia non nisi in occulto percipitur. ideò etiam ad eam necessaria est secreta habitatio, & mentis collectio, & vnio: vnde etiam non in multitudine Deus secreta reuelauit, & hoc ideò, vt nos ad secretum vocet, & in vnum colligat.]

Situs verò corporis, ad dignitatem diuini consortij tempore orationis mentalis maximè decens, est genuflectere, vel stare; quod si verò quispiam infirmitate, debilitate, aliaue corporis incommoditate cogere, sedendo, aut iacendo, Deo vacare poterit; ne [per

corporis indispositionem actualis in Deum a tendentia impediatur.]

In prædictis tamen fallit quandoque regula in praxi, apud illos, qui corporali inedia, aut debilitate torquentur; præsertim iuniores, qui in annis crescentiæ matutino tempore libentius esurientem stomachum satiarent, & à molestia famis liberarent, non quidem per consensum voluntatis, sed per martyrium corporis, & sensualitatis, cui subijciuntur. Vti etiam apud inquietum animum loci solitudo; & quies modicum præstaret; talis enim etiam in *b* deserto, in loco *c* horrois; & vastæ solitudinis representationibus varijs, ad quælibet distrahitur; sicut etiam, qui dum mentaliter orandum est, doloribus intensis cruciaretur, nec in situ mollioris lecti, attentè oraret; nec aridus, dum cælum supra se æneum, & terram, quam calcatur, ferream experitur, amoris dulcedine se replet, licet omnes pios libros peruolueret, & ipsam sacrum codicem proprio capiti supponeret. Cum ex his & similibus, eo tempore, quilibet sibi proportionato modo (Deo aliud melius providente) torqueri habeat, ad maius meritum. Ne autem de statibus mysticis confusa, sed ordinata notitia concipiatur, consequenter ponitur,

Series omnium statuum Orationis mentalis, secundum modum operandi naturaliter.

ARTICULVS QVINTVS.

CVM ex amissione *a* originalis iustitiæ hominis intellectus plurimum

a Theol. myst. apud Bonan. *b* Exod. 6. *c* Dent. 32. *d* inf. Decif. 5. a 5.

obtenebratus, & voluntas in diuinis amandis admodum languida, ad caduca verò, & ab incommutabili ad commutabile bonum, hæ potentia prolapsa ingemiscant; studio sanctæ meditationis paulatim ignorantia intellectualis, voluntatisque durities, corriguntur: ita ut loco speculationum, & appetituum mundanorum, Dei ineffabilibus operibus, & beneficijs humano generi præstitis, toto intellectu, & voluntate intendere collibeat. quod ubi diutina, & varia exercitatione factum fuerit, & tanquam humidum lignum à continuo calore ignis ad siccitatem aliquam & lenimentum naturæ corruptæ pertigerit, aspirationis vsu facilius, & viciniùs cælestia degustare, incipiet.

Porrò sicut meditationis conditio, pium animum per intellectuales discursus, & voluntatis varias excitationes, ad diuina intelligenda, & amanda perducit, longiori aliqua interueniente mora, propter utriusque potentia imbecillitatem; ita aspirationis studium celeri motu, & facili repræsentatione intellectum allicit, voluntatemque inflammat, ut penè in instanti exardescat, sicut ignis in spinis, subito diuino lumine, & calore tarditatem meditationis, non tantum corrigens; sed & intimius, perfectiusque fruitionem mysticam tribuens.

At nequaquam Amori sufficit, instantaneo penè sacrarum aspirationum motu, à terrenis distractionibus absolui, diuinisque coniungi: cum ob eius-

mo-